

BŘEZOVÁ KŮRA

ČÍSLO 303

PROSINEC 2021

SLOVO ÚVODEM....

Seigo bojovníci a nováčci kmene Shawnee!

Konec kalendářního roku bývá časem bilancování, hodnocení roku končícího, nových plánů a předsevzetí do toho následujícího. Náš kmenový rok sice zdaleka nekončí, dokonce je teprve před svou polovinou, ale proč se nesvézt na vlně obvyklého rozjímání a plánů a nevěnovat tento úvodník zamyšlení se nad jeho dosavadním průběhem?

Především jsem i přes všeobecné okolní dění moc rád, že kmenová činnost jede tak, jak jsme bývali zvyklí. Schůzka stíhá schůzku, zažitý rytmus společných víkendových kmenovek jede také ve starých dobrých kolejích, k podzimnímu sněmu zasednul kmen do kruhu ve velké síle a uvítali jsme v něm i „staré známé“ hosty z Mohawků a Ksigudanu. Toto číslo přináší i seznam aktuálních členů kmene a i z něj můžete vyčíst, že na úbytě rozhodně nescházíme, ba právě naopak, členská základna je pěkně početná a pro šavanskou budoucnost rozhodně plná nadějí.

Co nám dělá z pohledu budoucnosti kmene asi největší radost, to je aktivita naší „dospívající generace“. Nadšení, s jakým se řada starších vrhla na pomoc s vedením mladších rodů si zaslouží poklonu a je opravdu radost vidět, že potěšení z jimi uchystaného programu je oboustranné, tedy že si jej užívají naše nejmladší naděje i samotní autoři. Tak to má být, wašte! Vypadá to, že nám tu vyrůstá silná generace schopných rádců a přejme si, aby ten příval energie nevyhasnul.

Příslibem je i probíhající ohnivecko-wagamedský kurz, jehož první společné setkání ukázalo, že účast v něm nikdo nebere jako nutnou povinnost ale naopak jako velkou výzvu. Uvidíme, kolik ze současných Psích bojovníků dojde až k úspěšnému zakončení a vstoupí pevnou nohou na ohniveckou stezku....

Abychom jen nechválili, podívejme se, na čem může kmen zapracovat. Vnější okolnosti zapříčinily, že naše podzimní kmenové akce se zhruba v polovině případů odehrávaly uvnitř, naše kroky by možná mohly častěji směřovat na výpravy venkovní. V tomto směru může být příslibem kalendárium na zbytek kmenového roku. Já osobně vidím dlouhodobě rezervy i v širším zapojení při tvorbě Kůry. Je to časopis nás všech, nejen vedení, nebojte se tedy přispět i vy – obrázkem, básní, povídkou, článkem na vámi zvolené téma, vše rádi otiskneme!

Na prahu nového roku však hlavně věřme, že ten náš černý šíp poletí i nadále k jasné modré obloze. Tak pěkný rok 2022, Shawnee!

Sa. TAWASUTA

KORÁLKOVÁNÍ

4. PROSINCE 2021

Když jsem přišla na klubovnu, holky už tam byly. Všechno jsme nachystali a začali jsme korálkovat. Káňata dělají náramky a my Vlci jsme dělali rozetu. Liška měla už rozetu hotovou, a tak začala dělat jinou. Pomalu jsme začali vytahovat cukroví a Sedmikráska s Větvíčkou přinesly bramborové placky.

Rozdali jsme si diplomky. V polovině už odešli kluci a nás už bolel zadek, tak jsme šly donést něco k WATOKNAPĚ domů. Bety s Liškou dělaly blbosti a klouzaly se na čerstvě zasněženém chodníku. Po cestě jemně sněžilo a všude byl klid a bílo. Závodily jsme s výtahem, ve kterém jela WATOKNAPA s Větvíčkou. Na cestě zpět jsme šli všichni v řadě stejnou nohou. Na klubovně WATOKNAPA zjistila, že

ztratila klíče, a tak šla zpět domů. Zůstaly jsme na klubovně samy. Jedly jsme a drbaly ostatní (jako vždy). Klíče WATOKNAPA nenašla. Našel je soused ještě dřív, než tam stihla dojít. Nakonec jsme všechno uklidily a šla jsem na zastávku. Po nějaké době na zastávku přišly i holky. Cesta byla celá zmrzlá a klouzala.

boj. Oheň

VÁNOČNÍ NADÍLKA

19. PROSINCE 2021

Ve dvě hodiny jsme se sešli v komunitním centru ve Zvoli. Po otestování a společném nástupu, kde jsme si domluvili, jak bude vypadat naše PF 2022, jsme se vydali na cestu do lesa k Léharově chatě, kde jsme nazdobili stromy ovocem a zeleninou pro zvířátka.

Kolem třetí hodiny jsme se vrátili zpět. Nejdříve jsme si zahráli hru, ve které jsme sbírali různobarevné šupinky na svého kapra (byli jsme ve čtyřech skupinách). Po hře a po spočítání šupinek (každá barva měla jinou hodnotu) jsme šli dělat PFko, společným hlasováním se rozhodlo, že uděláme strom z našich otisků rukou. Pak jsme vyšli nahoru, kde už bylo nachystané cukroví a dárečky pod stroměčkem.

Nejdříve jsme si zazpívali pár písniček s Kiwim. Potom se hrála další hra. Kdo udrží nejdéle v natažené ruce rozevřený kolíček na prádlo. Takhle se to zdá jednoduché, ale po třech minutách už začínáte do ruky chytat pořádnou křeč. Po zazpívání dalších dvou koled jsme si zahráli třetí hru. Zůstala nám čísla z první hry, házelo se kostkou a podle čísla, které padlo, jsme se buď posunuli o místo

dál, zůstali sedět, nebo si na nás někdo sedl. Nejhorší bylo, když na vás třeba sedělo pět lidí a pořád padalo vaše číslo, jenže vy jste se nemohli posunout. Pak se začala první družina chystat na své divadlo, první byli Vlci. Hráli upravenou verzi pohádky Dlouhý, Široký a Bystrozraký. Myslím si, že se jim

to moc povedlo. Pak jsme přišly na řadu my Sovy s Křemílkem a Vochomůrkou. Pak nám Koníci zazpívali dvě krásné koledy. Jako čtvrtí přišli na řadu Medvědi, kteří hráli ukázky z různých pohádek a my hádali, co je to za pohádku. Ta družina, která u-
hodla nejvíc pohádek, dostala klíč, který Medvědi sami vyráběli ze zažehlovacích korálků. Jako

poslední hráli svoji scénku Káňata. Předváděli typy hlídek na táboře - spáč, hvězdář, cibule...

Pak přišel na řadu obřad 13 svíček. Zhaslo se a vypadalo to opravdu kouzelně! Nakonec jsme si rozdali a rozbalili dárečky, co jsme dostali od ostatních. V sedm hodin jsme se rozloučili rodovými lelawatikami i kmenovým pokřikem, popřáli si krásné Vánoce a šťastný Nový rok a rozešli nebo rozjeli se domů.

Sg. Čivava

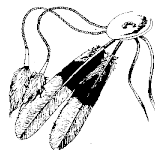
SBÍRKA ZIMNÍHO OŠACENÍ A HYGIENICKÝCH POTŘEB

V týdnu před kmenovou vánoční nadílkou pořádali Šavani za podpory spolku Zvolská čtyřka sbírku zimního ošacení a hygienických potřeb pro šumperskou Armádu spásy. Nápad se zrodil v hlavě naší podnáčelnice Eddie, která se zástupci této dobročinné organizace předjedнала následný odvoz nashromážděného materiálu a vyjasnila, o co vše je z jejich strany vlastně zájem. Pak už stačilo jen domluvit termíny výběru darovaných oděvů a hygieny v prostorách zvolské knihovny a komunitního centra, zajistit propagaci, domluvit určené „výběrčí“ a upřesnit termín závěrečného odvozu. Vše klaplo přesně tak, jak mělo, ochotných dárců se našla spousta a nasbíraný materiál naplnil nejdříve jednu z šaten komunitního centra a následně dvě dodávková auta Armády spásy. Její pracovníci byli nasbíraným množstvím příjemně překvapeni a nás může hřát pocit, že jsme společně se spoustou dalších dárců přispěli k příjemnějšímu přečkání zimy mnoha potřebným lidem, kteří se do svízelné situace leckdy dostanou ne zcela vlastní vinou, a mrazivé zimní měsíce by pro ně bez pomoci druhých byly velmi těžké. Ještě jednou děkujeme všem zúčastněným dárcům!

Sa. TAWASUTA

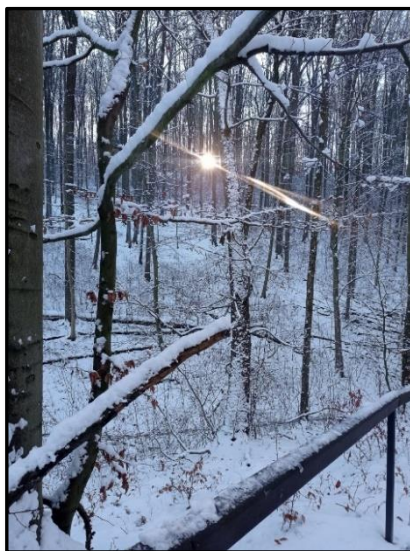
STOUPÁNÍ NA HORU

S touto dříve pravidelnou rubrikou jste se už v posledních několika číslech na stránkách Kůry nesetkali. Důvod je prostý – snad všechna orlí pera, s jejichž plněním jsme vám zde mohli pomoci radou či návodem, už zde byla popsána. Těžko vám radit, jak třeba zaběhnout stometrový sprint v požadovaném čase anebo jak hodit míčkem s pomocí lakrosky na danou vzdálenost. Rubrika se tedy odmlčela s tím, že bude případně nárazově oživena, pokud někdo z Šavanů popíše svým soukmenovcům své zážitky a zkušenosti při plnění nějakého OP a inspiruje tak své bratříčky a sestríčky k následování. Jsem moc rád, že se taková příležitost naskytla, když Morče požádal náčelnictvo, aby mu byl určen cíl pro půldenní sólovýpravu. Rád jsem se zamyslel a vzpomněl si na krajinu svého dětství. Jak tuto výpravu Morče prožil, vám už popíše na následujících řádcích on sám....

T-6 Podnikne sám výpravu na určené místo a podá o ní zprávu: 13 let-polodenní, 14 let-celodenní, 15 a více let-dvoudenní s přespáním

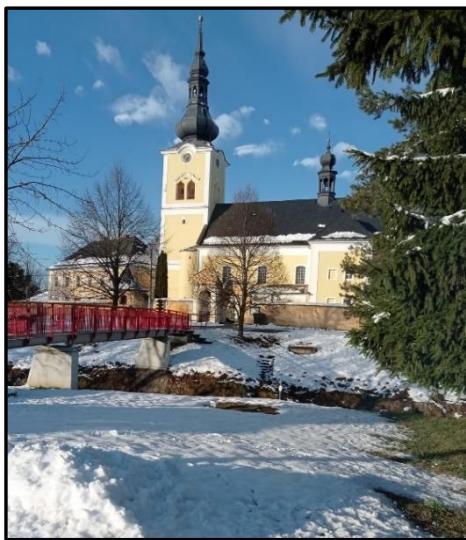
U mě bylo dané místo Mladeč-Litovel-ské Pomoraví-Moravičany. Správně by i cesta na začátek měla proběhnout, a-
niž by vás tam někdo dovezl, ale vzhle-
dem k tomu, že do Mladče ze Zábřeha
nic nejedí, musel mě odvézt TAWA-
SUTA (vůbec si nestěžuju). Ale poté už
to celé bylo jen na mém orientačním
smyslu. Prošel jsem pod Čertovo mos-
tem na místo zvané Rytířská síň. U té
mě zaujala její minulost. Byla to pů-
vodně stavba v podobě antického
chrámu používaná Lichtenštejny na je-
jich cestách po panství. Bohužel roku
1910 byl zničen vandaly a jediné, co se
z něj dochovalo, je jeden sloup a něko-

lik patek. Asi za 500 m však nastal první problém...rozcestí. Nebyl jsem si jist kudy, a tak jsem tipoval. K mému podivu jsem si tipnul správně. Když jsem se vrátil do Mladče, dal jsem si menší pauzu na čaj a hned pokračoval dál, už do Litovelského Pomoraví.

Tam mě však čekalo nemilé překvapení. Nebylo to nic jiného než sníh. V tu dobu jsem ještě nevěděl, že mi nějak uškodí, nebylo ho tam tolik, tak jsem si říkal, že se nic neděje. No ale nastal moment, kdy už nebyla prošlapaná cesta. V tuhle chvíli jsem byl přes řeku od Obelisku. Ten ale nešel moc dobře vidět, jelikož byl za stromy. Poslední pauzu jsem si dal v Templu (Chrámu přátelství). Zdržel jsem se asi 20 minut, než jsem vykročil do konce svého dobrodružství. Cesta probíhala

v pohodě. Šel jsem lesem, nasbíral jsem si březovku a už jsem byl asi jen 2,5 km od Moravičan, kde jsem měl nastoupit na vlak a jet zpět. Nu ale rozestřela se přede mnou louka. Nevypadalo to nějak zvláštně, jen obyčejná zasněžená louka. Jenže toho sněhu mi tam bylo po kolena. Trvalo mi asi 40 minut, než jsem celou louku prošel, ale stálo to za to. Konečně jsem byl v Moravičanech. Poslední stavba, před kterou jsem se zastavil, byl kostel sv. Jiří. Říkal jsem si, jestli TAWASUTA, který celou mou výpravu plánoval, to

udělal naschvál, ale přišlo mi to úsměvné.

Zjistil jsem, že se celá tato cesta dá prožít komplet zadarmo, vzhledem k tomu, že jízdenku jsem si ani nemohl koupit (zavřená pokladna 😊). Celkově se mi výprava velmi líbila a určitě bych doporučil si tu trasu projít.

boj. Morče

OBŘADY A POSVÁTNOSTI

OHNIVCŮ MIDEWIWINU

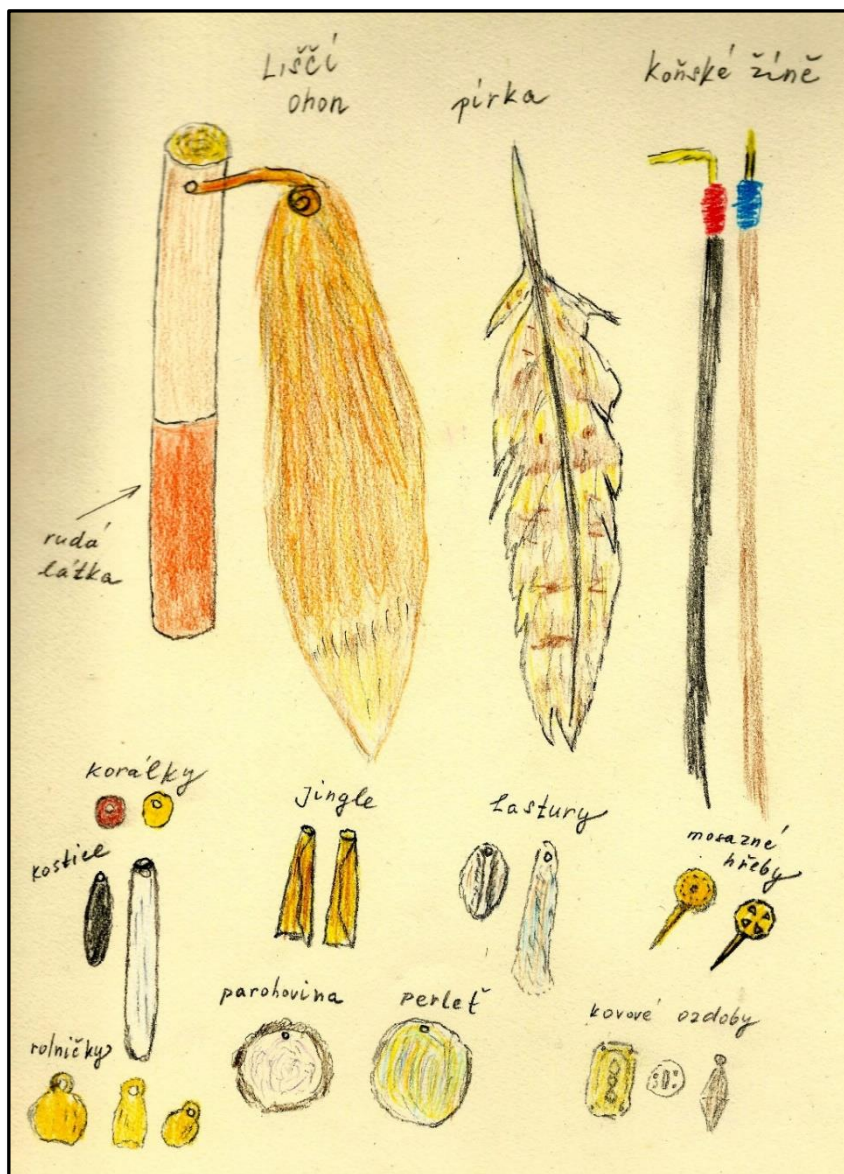
Každý indiánský šaman vlastnil poměrně velké množství obřadních pomůcek pro každou příležitost. Tentokrát bych rád pohovořil o jedné z nich, která měla význam ryze symbolický - o tzv. obřadní hůlce. Asi každý bojovník zná obřadní hůlku, kterou vlastní všichni wagamedi a používají ji při udílení splněných činů, mistrovství nebo při vysvěcování předmětů.

Nyní bych rád popsal jiný typ hůlky, kterou si mohou vyrobit i ohnivci či adepti na ohnivce (tedy psi bojovníci). Jde o zdobený typ hůlky, která může být různého tvaru, zdobená vyřezáváním, barvami, korálky, látkou, kůží, kožesinou, pírky (kromě orlích, ta jsou zde TABU), rolničkami, koňskými žíněmi, drápy, dentáliemi, kůstkami, škeblemi, rohovinou či kusem parůžku... Prostě je zde velmi široké pole pro domácí tvořivost. Přesto doporučuji vždy se poradit se zkušeným obřadníkem, nejlépe kmenovým šamanem, který vám poradí, co je ještě vhodné a co již zavání pouťovým kýčem.

Hůlku poté může dotyčný bojovník či dcera kmene nosit v ruce či zastrčenou za pasem při různých obřadech, sněmech - zkrátka ve chvíli, kdy chce zdůraznit vážnost chvíle. K podobné obřadní hůlce se chováme vždy s určitou úctou a nikomu jí nepůjčujeme, pro všechny ostatní by tato vaše osobní posvátnost měla být TABU - nedotknutelná!

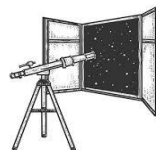
Mladí bojovníci si také mohou, po domluvě se šamanem, vyrobit tzv. úderovou hůl, která má v našem případě opět ryze symbolický význam, ale skuteční indiáni ji používali v boji podobně, jako středověký šlechtic své rukavice.

Šaman TUWANAKHA

HISTORICKÉ OKÉNKO

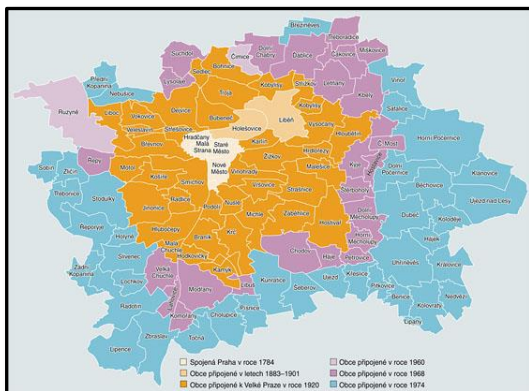

CO SI PŘIPOMENEME V ROCE 2022

V tomto roce jsme si připomněli např. 60 let ode dne, kdy se Jurij Gagarin dostal do kosmu, 400 let od popravy 26 českých pánů nebo teď v prosinci 30 let od rozpadu SSSR. Které důležité i méně důležité připomínky nás čekají v nadcházejícím roce? Zde je 10 z nich.

1. ledna 1922: vznik tzv. Velké Prahy

V roce 1784 vzniklo spojením čtyř do té doby samostatných měst – Hradčany, Malá Strana, Staré Město a Nové Město – královské horní město Praha. To se postupně zvětšovalo, až mělo na začátku 20. století zhruba 230 000 obyvatel. Po pádu monarchie v r. 1918 ale přišel nápad město ještě rozšířit a udělat z něj velkou metropoli a výkladní skříň mladičkého Československa. A tak se Pražané první den roku 1922 probudili do úplně jiného města – počet obyvatel se ze dne na den ztrojnásobil, velikost zosmi-násobila. K Praze bylo připojeno 37 obcí či jejich částí – např. Braník, Smíchov, Troja nebo Žižkov – dnes čtvrti, které k hl. městu neodmyslitelně patří.

Rozšiřování Prahy: rozšíření v roce 1922 značí oranžová barva, další zvětšování přišlo v letech 1960 (světle fialová), 1968 (fialová) a 1974 (modrá). Zdroj: idnes.cz

15. dubna 1912: potopení lodi Titanic

Říkali, že je nepotopitelná. A také tak vypadala. Ale hned první plavba této lodi byla zároveň její poslední. Čtrnáctý dubnový den roku 1912 loď Titanic plující z Anglie do USA nabourala ve studených atlantských vodách několik chvil před půlnocí do ledovce. Po necelých třech hodinách klesla ke dnu. Při této katastrofě

zahynulo přes patnáct stovek lidí a přežilo jich asi 700. Tak velký počet obětí byl následkem několika chyb, které se stali před i po nárazu.

27. května 1942: atentát na R. Heydricha

Ulice V Holešovičkách, 27. května roku 1942, půl jedenácté dopoledne. Toto místo a tento čas je neodmyslitelně spojen s atentátem na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha. Provedli ho dva čeští výsadkáři vycvičení v Británii Josef Gabčík a Jan Kubiš, kteří se na české území dostali o pět měsíců dříve. 4. června Heydrich na následky atentátu umírá a odplata Německa bude velká – v následujících týdnech docházelo k popravám stovek lidí, kteří mohli mít třeba jen trochu něco společného s výsadkáři nebo s odbojem celkově. Osud Gabčíka s Kubišem se uzavírá 18. června, kdy spolu s dalšími výsadkáři zemřou v kostele sv. Cyrila a Metoděje poté, co je v něm díky zrádci Josefu Čurdovi vypátrá gestapo. *(Více o atentátu na Heydricha je v Březové kůře č. 297.)*

Vůz R. Heydricha. Zdroj: zpravy.aktualne.cz

10. června 1942: vypálení Lidic

Tato nešťastná událost byla jedním z důsledků heydrichiády zmíněné výše. Třetí říše se za smrt svého člověka potřebovala českému lidu (opravdu krutě) pomstít. A součástí pomsty mělo být i srovnání se zemí středočeské obce Lidice. Obec, která ani (nejspíše) neměla nic společného s odbojem a všechny důkazy byly vymyšlené. Ráno 10. 6. byla obec obklíčena jednotkami Wehrmachtu a policie. Všichni obyvatelé byli shromážděni na jednom místě a poté rozděleni – a většina obyvatel byla popravena. Tragédii nepřežilo 192 mužů, 60 žen a 88 dětí. Naopak přežilo jen 17 dětí – ty se povedlo po válce najít v ně-

Památník v Lidicích. Zdroj: irozhlas.cz

meckých rodinách – a 143 žen. Celá vesnice byla vyhozena do vzduchu a v podstatě vymazána z mapy. Událost vyvolala velkou reakci ve světě a po válce byly Lidice obnoveny. Dnes v nich žije přes 500 obyvatel a nachází se tu Památník Lidice připomínající tuto smutnou událost.

Lidice nebyly jedinou vesnicí, která byla po atentátu na R. Heydricha zničena. Druhou obětí se stali Ležáky na Pardubicku, kde bylo nalezeno spojení mezi několika obyvateli obce a parašutisty ze skupiny Silver A. Z vesnice, která měla necelých 60 obyvatel, přežili jen dvě malé holčičky, které byly dány k poněmčení – sestry Jarmila a Marie Štulíkovy. Obě byly po válce nalezeny v Německu, přičemž mluvili jen německy a události si nepamatovali. „Pan řídící byl přísný, byla jsem bojácná. Prý jsem se po vyvolání ohradila: „Ich bin nicht Jamila Špulik, ich bin Camilla Paetel,““ tak třeba vzpomíná na dny po návratu do československé školy. Obě dívky se tak staly mementem této nespravedlivé události.

17. června 1972: začátek aféry Watergate

17. června to bude 50 let od jedné malé události, která se stala v sídle americké Demokratické strany (DS) ve Washingtonu a postupně se začala rozrůstat, až vyvrcholila rezignací samotného prezidenta Spojených států. Ten večer bylo v sídle DS policií nalezeno 5 mužů, kteří se do budovy mj. snažili nastrožit odposlechy. Díky usilovné práci několika novinářů se ale povedlo najít vazby mezi lupiči (kde byli i bývalý agenti CIA) a Bílým domem – konkrétně s Výborem pro znovuzvolení prezidenta Nixona. Postupně se objevovali noví lidé, kteří byli do případu zapleteni – až nakonec došlo i na samotného prezidenta Nixona, který už nemohl skrývat, že o věcech věděl. Vše ukončila až jeho rezignace 8. srpna 1974, která nabyla platnosti následujícího dne ve 12.00, kdy se vlády ujal viceprezident Gerald Ford.

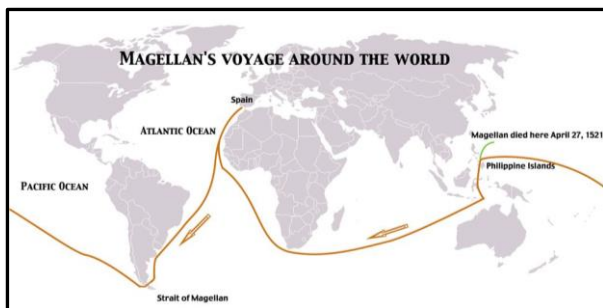

Prezident Nixon během ohlášení své rezignace. Zdroj: idnes.cz

6. září 1522: dokončení první plavby kolem světa

Dnes je toto datum docela neznámé, ale když se to stalo, v podstatě to znamenalo změnu myšlení o naší planetě. Když se výpravě, kterou vedl (než

během ní zemřel) Fernao de Magalhaes, povedlo po třech letech a 29 dnech povedlo obeplout zeměkouli, dokázali tím dnes všeobecně známý fakt, že Země je kulatá. Výprava to ale rozhodně nebyla jednoduchá. Ze španělské Sevilly tehdy vyplulo pět lodí, na nichž bylo celkem asi 230 mužů, nečekali že výprava bude tak dlouhá a náročná. Do Španělska se totiž vrátilo jen jedna loď s 18(!) muži na palubě. Sám Magalhaes byl v dubnu roku 1921 zabit filipínskými domorodci. Speciálním účastníkem výpravy byl Antonio Pigafetta – díky jeho zápisech máme relativně podrobné informace o průběhu výpravy. Napsal např.: „Tři měsíce a 20 dnů jsme vůbec neměli čerstvou stravu. Jedli jsme suchary, vlastně ne už suchary,

Trasa první cesty kolem světa. Zdroj: slideplayer.cz

ale jen prach s hrstmi červů smíchaný, protože ti to lepší sežrali. (...) Krysy se prodávaly za půl dukátu jedna, jen kdyby jich bylo dost... Pevně věřím, že takovou cestu už nikdo nikdy nevykoná.“

12. října 1492: objevení Ameriky

Na přelomu 15. a 16. století existuje mnoho datumů, jímž končí středověk a začíná novověk. Jednou z nich je i objev Ameriky v roce 1492. Za tímto objevem stál Kryštof Kolumbus. Mořeplavec narozený v Janově a sloužící pod španělskou korunou, který měl v úmyslu původně úplně něco jiného. Na začátku srpna 1492 odplul se třemi loděmi (Santa Maria, Nina, Pinta), na nichž bylo asi sto mužů od evropské pevniny vstříc Atlantiku. Jeho cílem bylo najít novou cestu do Indie – po moři. Po více jak třech měsících plavby konečně spatří zemi. Zakotví na dnešních Bahamách. Myslí, že je v Indii a podle toho nazve i místní obyvatele. Do Nového světa se pak do své smrti v roce 1506 vydá několikrát, nikdy se ale nedozví, že objevil nový kontinent.

4. listopadu 1922: objevení Tutanchamonovy hrobky

Ve dvacátých letech dvacátého století byla již většina z toho, co šlo nalézt v egyptském Údolí králů, nalezeno. Přesto stále byli lidé, kteří hledali a věřili, že to největší má být teprve nalezeno. A ze snu se stane skutečnost. Za objevením

hrobky tohoto faraona stál Howard Carter. Bohužel po otevření hrobky začínají přicházet problémy - egyptská vláda nechce výzkumníky do hrobky vpustit a také je okolo hrobky mnoho zvláštních úmrtí - je snad hrobka zakletá a kdo do ní vejde, zemře? Carter se ale před ničím nezastaví a když může, hledá - a povede se - ve čtvrté místnosti, po měsících vyklízení těch předchozích, konečně spatří mumii tohoto faraona, který zemřel v pouhých devatenácti letech. Carter nakonec umírá až v roce 1939 ve věku 64 let. Zlatá maska, která překrývala sarkofág, je jedním z nejznámějších archeologických předmětů a k vidění je v Historickém muzeu v Káhiře.

*Jeden z nejznámějších archeologických předmětů
Zdroj: epochaplus.cz*

21. prosince 2012: konec světa

Na předposlední místo připadá jedno zvláštní datum. Datum, kdy přijde konec světa, se pokouší odhadnout mnoho odborníků i laiků. Jednou z možností, kdy mohl konec světa, nebo alespoň nějaká katastrofa přijít, byl 21. prosinec 2012, kdy měl údajně skončit mayský kalendář rozluštný v minulém století. Jak dnes už víme, nestalo se tak. Nicméně z tohoto datumu se stala velká událost, které mnoho lidí uvěřilo a také se na ní připravovalo. Postupně však i mnoho těch, co původně braly dvacátý první prosinec jako konec mayského kalendáře, od tohoto začalo upouštět s tím, že je to chybné datum – mayská kultura je velmi komplikovaná a stále dost neznámá, a navíc se v kalendáři Mayů prolíná několik cyklů. A i kdyby měl kalendář opravdu v roce 2012 skončit, automaticky to neznamená, že přijde nějaká pohroma či dokonce konec světa.

*Kladivo a srp v rudém poli: hlavní znak SSSR.
Zdroj: annalect.com*

30. prosince 1922: vznik Sovětského svazu

Zatímco letos to bylo třicet let od zániku Svazu sovětských socialistických republik, příští rok to bude sto let od jeho vzniku. Roky po Velké říjnové socialistické revoluci byly ve znamení boje rudých, kteří si potřebovali upevnit moc, pod vedením Lenina a bílých, kteří měli často jiné přesvědčení. Znamenalo to popravu, hladomor i rozvrácení země. Postupně se však

povedlo se Leninovi vypořádat s většinou lidí, kteří s novými pořádky nesouhlasili, a tak mohl vzniknout nový stát, který bude v následujících sedmdesáti letech psát dějiny jako jedna ze dvou nejmocnějších světových velmocí.

Kdo se narodil:

- 6. ledna: **200 let od narození Heinricha Schliemanna (1822-1890)** – německý archeolog, který pravděpodobně objevil zaniklé město Troja.
- 24. února: **110 let od narození Jiřího Trnky (1912-1969)** – výtvarník, loutkář, ilustrátor, malíř, sochař, spisovatel, scenárista, režisér.
- 12. července: **150 let od narození Emila Háchy (1872-1945)** – právník a prezident.
- 20. července: **200 let od narození Gregora Mendela (1822-1884)** – moravský přírodovědec a zakladatel genetiky.
- 19. září: **100 let od narození Emila (1922-2000) a Dany (1922-2020) Zátokových** – asi není potřeba představovat.

A kdo zemřel:

- 20. ledna: **410 let od smrti Rudolfa II. (1552-1612)** – Habsburk, císař římský, uherský, chorvatský a český, arcivévoda rakouský.
- 1. dubna: **100 let od úmrtí Karla I. (1887-1922)** – poslední rakousko-uherský císař v letech 1916-1918.
- 2. června: **100 let od úmrtí Josefa Václava Myslbeka (1848-1922)** – český sochař, autor mnoha soch stojících po celé České republice, např. Pomník svatého Václava na Václavském náměstí.
- 2. srpna: **100 let od úmrtí Alexandra Graham Bella (1847-1922)** – vědec a vynálezce, který v roce 1876 sestavil první telefon.
- 3. prosince: **70 let od smrti Rudolfa Slánského (1901-1952)** – komunistický politik, generální tajemník ÚV KSČ, popraven ve vykonstruovaném procesu.

Ga. Imnu (s pomocí webů slavne-dny.cz, wikipedia.org a dalších)

ZÁVOD O JIŽNÍ PÓL

V prosinci jsme se konečně dočkali také sněhové nadílky, a dokonce nám pár dní vydržela. Pohled do zasněžené krajiny v romantických duších probouzí objevitelské touhy. Vraťme se tedy v čase o více než století zpátky, ocitneme se téměř na opačném konci naší planety, naše země je stále součástí Rakousko-Uherska a svět se zdá větší, mnohé dnešní vymoženosti teprve čekají na své vynálezce a na Zemi je stále řada míst, kam lidská noha dosud nevkočila. Tato skutečnost samozřejmě láká mnohé dobrodruhy, kteří touží posunout hranice lidských možností, probádat nová území, dostat se dál, výš, dosáhnout míst, která se mnohým zdají naprosto nedosažitelná. Mnozí z nich za tuto touhu zaplatí cenu nejvyšší....

Na počátku 20. století se mezi dosud nenavštívená místa počítají oba zemské póly – jižní i severní. Zálusk na prvenství si dělají mnozí badatelé a mnohé státy. Mezi nimi i norský polární badatel Roald Engelbregt Gravning Amundsen, který hodlá jako první člověk stanout na severním pólu a rozhoduje se „oprášit“ plán svého krajana a předchůdce Fridtjofa Nansena, který se v letech 1893-96 pokusil dosáhnout tohoto místa s přirozenou pomocí pohybujících se ledových ker, neboť na rozdíl od jižního severní pól neleží na pevnině ale pod zamrzlou mořskou hladinou. Nansen si tehdy nechal postavit speciální loď, která odolá tlaku ledu, pojmenoval ji Fram (česky Vpřed) a vydal se s ní z Osla na plavbu k severu, během níž ji nechal zamrznout v ledových krách. Ty sice byly mořskými proudy unášeny k severu, ale zpřesňující výpočty brzy ukázaly, že severní pól minou. Nansen se ještě pokusil pozměnit plán, vylodil se na zamrzlou hladinu a zkusil dosáhnout pólu se psím spřežením, ale ani takto neuspěl a musel se vrátit.

Zhruba o deset let později tedy promýšlí stejnou taktiku Amundsen a vyjedná si s Nansenem zapůjčení jeho lodi Fram (viz obr.). Během příprav se však dozvídá, že hned dva američtí polárníci dle svých tvrzení dobyli postupně severní pól, byli to Frederick Cook (1908) a Robert Peary (1909) (po dlouhých sporech bylo Cookovo stanutí na pólu později označeno za nedostatečně prokázané, někteří jej dokonce rovnou odsoudili jako

falešné, a oficiální prvenství bylo přiřknuto Pearymu). Amundsen tedy potají mění své plány, a aniž by o tom informoval své mecenáše, majitele Framu Nansena a dokonce i většinu členů expedice, rozhoduje se dosáhnout jako první

Robert Scott

člověk pólu jižního, ačkoli ví, že k témuž se právě chystá britská expedice Roberta Falcona Scotta. Fram s posádkou a zásobami vyplouvá v červnu 1910 a o skutečném cíli cesty ví jen Amundsenovi nejbližší spolupracovníci. Kupodivu se jim daří klamat zbytek posádky až do zakotvení na portugalském ostrově Madeira. Zde jsou konečně informováni o novém cíli expedice a dostávají na výběr, zda chtějí pokračovat. Všichni do jednoho přijmou. Amundsen z Madeiry také posílá vysvětlující dopis Nansenovi a před dalším pokračováním cesty i telegram Scottovi, aby jej bez bližšího vysvětlování informoval, že „postupuje na jih“.

Ačkoli Nansen po obdržení dopisu Amundseny nadále podporoval a přál mu úspěch, veřejnost vyjadřovala nesouhlas a Velká Británie vzala novou konkurenci pro „svého“ Scotta jako veřejnou facku...

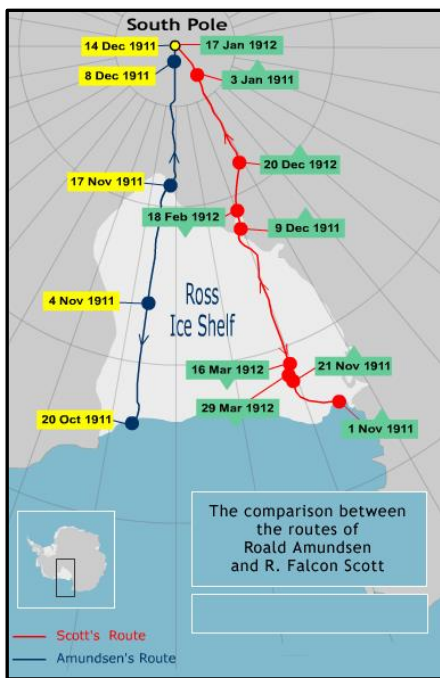
V polovině ledna roku 1911 zakotvila loď Fram v Zátocě velryb a posádka buduje základnu, kterou nazývá Framheim (Domov Fram). 3. února dorazila do zátoky loď Terra Nova patřící Scottově expedici, který se však o pár dní dříve vylodil s částí své posádky několik mil západně v zálivu McMurdo Sound. Otevřené soupeření sice již bylo nepopíratelnou skutečností známou oběma výpravám, přesto se k sobě chovali s respektem, vzájemně se navštívily na svých lodích a Amundsen Britům dokonce nabídnul místo ke zbudování jejich základny poblíž Framheimu. To však Britové odmítli.

Roald Amundsen

Dobu zbývající do začátku polární noci využil Amundsen k budování postupných základů na cestě z Framheimu přes Rossovu ledovou bariéru k Transarktickému pohoří a tyto základny zásobil masem, parafinovým olejem a dalšími nezbytnostmi. Při těchto cestách si ověřil místní podmínky a utvrdil se ve svém plánu využít k cestování relativně lehká psí spřežení. Britové totiž na rozdíl od něj psům nevěřili a přivezli si s sebou troje motorové saně a poníky.

Polární noc nastala 21. dubna a Slunce nevyšlo až do 24. srpna. Po tuto dobu Amundsen své muže neustále zaměstnával, aby předešel těžkým dopadům na psychiku, které už zažil při svých předešlých expedicích. Posádka tedy pracovala na vylepšení saní, přípravách zásob na cestu a zdokonalení bot, lyží, stanů a kuchyňského vybavení. Jakmile nastal polární den, byli muži připraveni vyrazit, avšak plány křížily teploty padající k -58°C . Mírné oteplení k -27°C nastalo 8. září. Ačkoli byl některými členy expedice Amundsen varován, že mohou teploty opět klesnout, nechtěl z důvodu obav z britského prvenství na nic čekat a na cestu k jižnímu pólu tak ten den vyrazilo osm mužů z devíticenné posádky sídlící na Framheimu. Přes počáteční rychlý a hladký postup nastaly po několika dnech potíže vlivem velkého ochlazení a Amundsen si je natolik vědom vážnosti situace, že zavelil k návratu na Framheim. S velkými obtížemi i přes omrzliny a ztrátu několika psů dorazil 16. září zpět na Framheim a nepovedený start finální části expedice vede k osobním sporům a hádkám. V jejich důsledku Amundsen zredukuje původně osmičlennou skupinu určenou k dobytí pólu na pět mužů a vzhledem k přetrvávajícímu nepříznivému počasí je nucen čekat až do 19. října, kdy konečně vyráží oněch pět vyvolených odvážlivců na čtyřech saních s 52 psy znovu na cestu. Počasí norské polárníky opět nešetří a jedna z nehod v nastalé mlze málem stojí život samotného Amundsena. Přesto výpra-

Mapa postupu obou výprav (modře Amundsenova, červeně Scottova)

va postupuje dále, překonává Rossovu bariéru a začíná se statečně prát s výstupy v Transantarktických horách. Zde však musí volit objíždky, překonávat trhliny a závěje měkkého sněhu a oproti původnímu očekávání je jejich postup pomalejší, přesto se však drželi svého plánu.

Po dosažení vrcholu ledovce ve výšce 3.200 m n.m. zbývalo výpravě 45 psů, 7 jich nepřežilo úvodní část cesty. Amundsen učinil těžké ale předem plánované rozhodnutí – dále půjde jen 18 nejsilnějších psů, zbytek bude utracen pro zajištění dostatečného množství potravy pro muže a zbylé psy. Zásoby a jídlo na 60 dní byly poté naloženy na troje sáně a muži se chystali na finální pochod. Špatné počasí je však zdrželo na místě až do 25. listopadu. Další postup byl pomalý a o přívětivosti zdejších končin svědčí názvy, které Amundsen zvolil pro jejich pojmenování – Ďábelský ledovec a Ďáblův taneční sál.

8. prosince překonali nejjihnější místo, na které kdy vstoupila lidská noha. Místo, na které se dostala v lednu 1909 expedice Ernesta Henryho Shackletona a které bylo vzdáleno 178 km od jižního pólu. Po dalších 6 dnech pochodu plného útrap a obav, že je předběhla britská expedice, se Amundsen se svými druhy dostal do bezprostřední blízkosti jižního pólu a 14. prosince 1911 okolo 15:00 zasadil do zledovatělého povrchu norskou vlajku a pojmenoval místo Náhorní plošina krále Haakona VII. Následující tři dny se dobyvatelé pilně věnovali přesnému zaměření jižního pólu, aby předešli možným sporům, které provázely určení prvenství při dobytí pólu severního mezi Cookem a Pearym. Po určení nejpresnějšího místa na něm postavil Amundsen stan a v něm zanechal Scottově výpravě vybavení a vzkaz: „Milý majore Scott! Protože budete nejspíše prvním, kdo po nás dorazí na toto místo, dovoluji si požádat Vás, abyste zaslal příložený dopis králi Haakonovi VII. Jestliže by Vám cokoli z výstroje ponechané ve stanu mohlo být k užítiku, neváhejte a poslužte si. S přáním všeho nejlepšího a šťastného návratu upřímně Váš Roald Amundsen."

Norové u svého stanu na jižním pólu

Na zpáteční cestu se Amundsenova skupina vydala 18. prosince. Amundsen stanovil maximální denní vzdálenost, aby předešel přílišné únavě mužů i psů, a držel se již jednou „prošlápnuté“ cesty, kterou si při pochodu k pólu značili

pravidelně budovanými sněžnými mohylami. Svůj postup mohli zrychlit poté, co konečně 7. ledna dosáhli první postupné základny, kde si před několika měsíci uložili své zásoby. 25. ledna ve 4 hodiny ráno konečně dosáhli Framheimu, vrátilo se všech pět mužů, pouhých 11 psů a dvoje saně, cesta k pólu a zpět trvala 99 dní a za tu dobu urazili 3.440 km! Euforie musela být obrovská, přestože Amundsen stále neměl jakékoli zprávy o Scottovi. 30. ledna 1912 zvedl Fram kotvy a vydal se do australského Hobartu, kam dorazil 7. března. Amundsen si ověřuje, že o Scottově výpravě nejsou dosud žádné zprávy, a posílá první telegramy svému bratrově, Nansenovi a králi Haakonovi a již podrobněji informuje tisk, který jeho výpravu částečně financoval.

Amundsenově výpravě se dostává všeobecného uznání a gratulací, nedávno vzniklé Norsko je na obrovský úspěch svých polárníků náležitě hrdé a odborná britská veřejnost i přes překonání Scottovy výpravy Amundsenova spíše chválí a vysekává mu poklony.

Nad osudem britské výpravy však stále visí otazník. Teprve v listopadu téhož roku naleznou pátrací expedice zmrzlá těla Scotta a jeho dvou společníků (další dva zahynuli na jiných místech o několik dnů dříve) a z nalezených zápisků se svět dozvídá o průběhu a útrapách jejich výpravy. Jižní pól sice dobyli také, ale až o 34 dnů po Norech a zpáteční cesta se jim stala osudnou. I vlivem prudce se horšícího počasí zahynul Scott s posledními dvěma přeživšími druhy pouhých 18 km od svého skladiště s tunou zásob! 230 km jim zbývalo do tábora, který by jim zajistil definitivní bezpečí. V mnoha ohledech vsadil Scott na špatnou kartu. Zatímco Amundsen věřil psům, Scott se spoléhal na poníky, motorizované saně a ve velké míře i na fyzickou sílu svých mužů. Ukázalo se však, že těžcí

Scott se svými muži na tomtéž místě o 34 dnů později....

poníci s nevhodnou termoregulací (namrzající pot, zatímco psi se nepotí) jsou ve svém postupu příliš pomalí a do daného terénu nevhodní a motorové saně v těžkých podmínkách naprosto selhaly. Britské zásoby jídla byly zřejmě podhodnocené a obsahovaly nedostatečnou porci vitamínů. Špatné uskladnění

zásob paliva v postupných táborech zase vedlo k jejich odpaření a Scottovi muži při zpáteční cestě neměli možnost rozpustit sněh a byli značně dehydrovaní. Amundsen měl daleko promyšlenější plán zásobování a značení trasy pro bezpečný návrat a předem pragmaticky počítal s konzumací části psí smečky poté, co vykoná potřebnou práci. To angličtí gentlemani naprosto odsuzovali. V neposlední řadě Scott vystrojil své muže těžkými látkovými oděvy, které držely vlhkost a muži byli neustále prochladlí, zatímco Amundsen poučen Inuity vsadil na daleko vhodnější kožešinu. Výsledkem všech těchto okolností byl fakt, že Scott za Amundsenem od počátku zaostával. Dost možná poslední ránu psychice znavených Britů uštědřilo nalezení Amundsenova stanu a lehce arogantního vzkazu na tolik vytouženém jižním pólu. Svého cíle sice dosáhli, ale byli si moc dobře vědomi, že historie si připomíná jen vítěze....

Příznivci R. Scotta samozřejmě důsledně pracovali na obrázku mučedníka, který byl poražen bezohledným Norem bažícím jen po slávě, jež se neštítí krvelačně vraždit psy, které předtím využil k tvrdé práci. Faktem však zůstává, že Amundsen dosáhnul na svou dobu opravdu triumfálního úspěchu, který byl podložen tvrdou prací, nesmírnou houževnatostí, četnými zkušenostmi, promyšleným plánováním, roky příprav a riskováním nejen své finanční situace i holého života. O tom, že v případě Amundsenova se nejednalo o „dobrodruha na jedno použití“ svědčí mnohé jiné výpravy, které absolvoval před i po dobytí jižního pólu, a také fakt, že i nadále usiloval o dobytí pólu severního. To se mu 12. května 1926 podařilo - přeletěl jej vzducholodí spolu s Umbertem Nobilem a Oscarem Wistingem (ten se účastnil s Amundsenem i úspěšného prvního dobytí jižního pólu).

O dva roky později, 18. června 1928, Roald Amundsen umírá s dalšími pěti lidmi na palubě hydroplánu při pátrání po ztracené vzducholodi Italia. (Ta byla nakonec nalezena a polovina její posádky včetně českého vědce Františka Běhouňka šťastně zachráněna.)

Sa. TAWASUTA

Zdroje: cs.wikipedia.org, explorapoles.org, omelka.blog.idnes.cz, plus.rozhlas.cz

Jedna z posledních fotek Amundsenova před jeho osudným letem....

KALENDÁRIUM LEDEN-ČERVENEC

8. ledna – výprava na lesní bar u Lipové. S WATOKNAPOU a Eddie vyrazí mladší i starší rody.

22. ledna – výjezd starších rodů (Káňata a Vlci) do Brna. Cílem bude výstava Óóó indiáni, která je k vidění v pavilonu Anthropos a mapuje historii a kulturu původních obyvatel Severní Ameriky. Vede TAWASUTA.

12. února – výprava celého kmene na zříceninu Nový hrad poblíž Hanušovic, jeden z tradičních šavanských cílů. Vede WATOKNAPA s Dredy.

4.-6. března – trojdenní výprava spojená se zimním sněmem kmene. Místo je zatím v jednání, akce je určena pouze pro starší rody, vedou ohnivci kmene.

19. a 20. března – termín je vyhrazen pro jednodenní rodové výpravy pod vedením rádců. Přesný čas a cíl výprav bude včas oznámen.

26. března – nováčkovská zkouška na zábřežské klubovně Chillicothe. Týká se vybraných nováčků, se kterými proberou podrobnosti jejich rádcí. Podívejte se včas, na kterých bodech musíte ještě zapracovat! Kdo je připraven, není překvapen!

9. dubna – na výpravu na jedno z historických táborových míst kmene vyrazí starší rody pod vedením WATOKNAPY.

30. dubna – hra městem. Akce je určena pro všechny rody a připravují ji pro vás podnáčelnice Eddie a Dredy.

12.-15. května – táboření na Drozdovské Pile. Jedná se o dobrovolnou akci pro zájemce o indiánské táboření, účast adeptů ohnivce-kého kurzu velmi vítána! Akci zajišťuje TAWASUTA.

14. května – zbytek starších rodů vyrazí na Drozdovskou Pilu pod vedením WATOKNAPY a Eddie v rámci jednodenní výpravy.

28. května – na dopolední mezidružinové klání pro mladší rody navazuje odpolední a večerní jarní sněm určený pouze pro rody starších, vedou ohnivci.

11.-12. června – dvoudenní táborová brigáda povinná pro starší rody. Pomoc mladších členů účastnících se tábora a jejich rodičů uvítáme v termínech 4. nebo 18. června.

24. června – tradiční páteční zakončovačka pro celý kmen pod vedením WATOKNAPY.

1.-17. července – letní tábor u Štítů s kmeny Mohawk a Ksigudan. Pro členy mladších rodů počítáme s účastí v termínu 3.-10. července, jejich účast po celou dobu tábora je na zvážení rodičů a podléhá odsouhlasení náčelnictva.

OHLEDNUTÍ ZA KEŇOU III.

Jak jsem slíbila, poslední část Ohlédnutí za Keňou je tady. Loučení s dětmi, kamarády a platonickými láskami bylo dost těžké. Takhle jsem v životě nebrečela, to vám povídám (a to jsem celkem cíťa). Cestu na letiště do Kisumu jsem si opravdu užila, vzhledem k tomu, že jsme jeli 4 hodiny po afrických silnicích, kde je každých 500 m retardér, což se mému žaludku nelíbilo, a moje fňukání taky ničemu nepomáhalo. V Kisumu se s námi rozloučil Joash, který nás tam dovezl, a pak už jsme se vydaly na vlastní pěst. Po měsíci práce v sirotčinci jsme si s Terkou chtěly ještě odskočit na kratičkou dovolenou do Mombasy, což je město hned u Indického oceánu. Nasedly jsme tedy do malinkého letadla, které vidíte na fotce, a s nadšením ale i obavami jsme se vydaly vzhůru do oblak.

Mombasa se svými obyvateli nás přivítala doslova s otevřenou náručí. Za normální situace (čti: před covidem) bývala totiž plná turistů, jenže momentálně to tak úplně není, a tak jsme si velice rychle musely vytyčit určité hranice, neboť se kolem nás, kamkoliv jsme přišly, sesypali místní a urputně se nám snažili prodat

své zboží. Ano, je to logické, ale v okamžiku, kdy jsme se nemohly v klidu projít po pláži, aniž by za námi někdo běžel, volal nebo zastavoval, to začínalo být unavující. Kupříkladu tenhle chlapík za námi s kokosem běžel přes 4 kilometry 😊

Nechtěly jsme se ale celé dny válet u moře, a tak jsme si na doporučení od známých domluvily průvodce, který nás vzal na tradiční tržiště, kde jsme už po měsíci v Keni úspěšně smlouvaly ceny, do historické části města a taky na šnorchlování. No, a přece jen jsme holky, co se občas nechají rády hýčkat, a

tak jsme si zašly do salónu nechat uplést typické copánky. Pro paní kadeřnice to byla ale pěkná výzva, protože vlasy afrických žen mají naprosto jinou strukturu a na rozdíl od našich nejsou tak jemné.

Za pouhé 4 dny jsme toho zažily opravdu dost – návštěvu baru, pozvání na večeři od vysokoškolačky Sarah, divokou jízdu v matatu (malá dodávka, kam se při troše dobré vůle a nulovém osobním prostoru dokáže narvat až 15 lidí) a mimo jiné také zatčení místní policií.

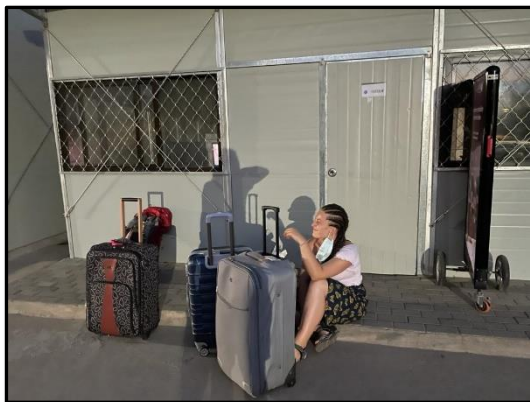
Byla to jízda, doslova! Na ten ďábelský výkon našeho taxikáře, když nás ve 3 ráno odvázel na letiště, jen tak nezapomenu. Ještě teď se mi zvyšuje tep jen při té vzpomínce. Jak jste již asi předpokládali, čekal nás další přelet, ale ještě ne domů, nýbrž do Nairobi, hlavního města, kde jsme ještě chtěly strávit jeden den před odletem domů.

V Nairobi byl naštěstí Ken, spoluzakladatel projektu, který si nás vzal pod svá křídla. A díky za to, jinak bychom se o dost víc zapotily. S Kenem jsme si po příletu zašly na snídani a potom nám zařídil průvodce na návštěvu Kibery. Kibera je slum neboli chudinská čtvrť jen nedaleko od centra města, která se

rozkládá na rozloze 2,5 km² a žije v ní přes milion (!!!) obyvatel. Průvodci, kteří tam také žijí, nám ukázali, jak opravdu nejchudší lidé v Keni žijí. V plechových „krabicích“ 3x3 metry a s celou rodinou. V jedné místnosti. Bez toalety nebo sprch. Dokážete si to představit? Byl to opravdu silný zážitek, a to jsme nebyly

zdaleka v těch „nejhorších“ a nejnebezpečnějších čtvrtích. Kdybyste chtěli lepší obrázek, doporučuji dokument Kibera: Příběh slumu.

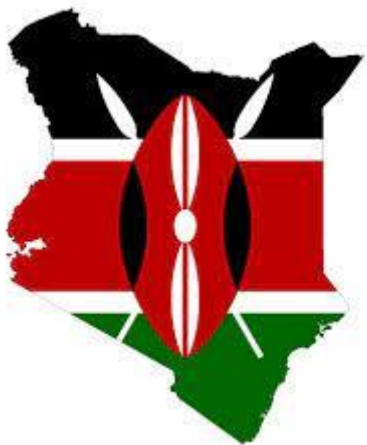
Po návštěvě Kibery jsme se co nejdřív převlékly z oblečení, jehož zápach by žádná voňavka nepřebila, a pomalu směřovaly k odjezdu na letiště, tentokrát již doopravdy domů. Ken byl tak hodný, že nás tam dovezl, rozloučili jsme se a zamířily k check-inu, kde nám oznámili, že máme smůlu, ale letíme až druhý den. A

apríl to nebyl... takže Kenovi, který se mezitím zase přemístil na druhý konec města, jsme přidělaly další starosti. Byl ale opravdu úžasný, celé situaci se jen zasmál a pomohl nám zařídit nocleh, nové PCR testy a druhý den jsme už opravdu odletěly!

Keňa se mi zaryla hluboko pod kůži a tohle všechno jsem mohla zažít jen díky jedné velké náhodě (na který mimochodem nevěřím), podpoře univerzity a těch nejbližších. Děkuju!

Nakupenda sana ❤️

Sg. Eddie

VČELAŘSKÝ ROK

S koncem kalendářního roku je tu také poslední díl rubriky, kterou jsem vás pravidelně týral od ledna. Pokud jste byli jejími čtenáři, viděli jste, že rok na včelnici je opravdu pestrý. Včelstvo je dokonalým obrazem přírody, v chladných zimních měsících je uvnitř úlu semknuté v chomáči, v němž udržuje teplotu zajišťující přežití, s jarním oteplením začíná jeho mohutný rozvoj a letáky úlů ožívají jako mezinárodní letiště v době vrcholící turistické sezóny, aby zhruba do konce července, kdy pomalu končí medná snůška, nasbíraly včelky dostatek zásob na přežití další zimy. Přirozený koloběh, který trvá tisíce let a zajišťuje přežití druhu, jehož vymření by mělo fatální následky pro celou naši planetu. Úkolem včelaře je spíše nepřekážet a nenarušit rovnováhu, vrátit včelám to, co si od nich vezme, a těšit se nejen z plodů včelí práce, ale hlavně z pozorování fascinujícího superorganismu a celoživotně se od něj učit....

V těchto dnech je tedy na včelnici zdánlivý klid. Jeden úl, ve kterém jsem i po druhé léčbě aerosolem našel na podložce přes dvacet jedinců kleštíka (*varroa destructor*), byl v polovině prosince ještě jednou přeléčen pokapem kyselinou šťavelovou, která je pro včelky neškodná, ale měla by je případných posledních přeživších roztočů definitivně zbavit. Podložky ve zbylých úlech byly očištěny, aby z nich mohl být v půli ledna proveden sběr měli k odeslání na včelařský svaz, který ze stavu měli posuzuje riziko varroázy a případně nařizuje další nutnou léčbu. Prohlídka čištěných podložek zároveň ukázala sílu jednotlivých včelstev. Ta se dá vyčíst z počtu „uliček“, které tvoří spad měli. Zimující včelstvo v chomáči vykusuje postupně víčka buněk, z nichž včely konzumují uložené zásoby, a padající vykousaný vosk na podložkách vytváří tyto podlouhlé

hromádky – uličky (viz obrázek). V nejslabším úlu jsem našel uličky čtyři, nejsilnější jich měl sedm. Takto rozdílně silná včelstva nejsou zrovna ideálním stavem, na podzim může dojít k situaci, kdy silné včelstvo může vykrádat své slabší sousedky a ty pak nemají dostatek zásob k přezimování. Bude tedy třeba hlídat stav zá-

sob a případně do „vyjedených“ úlů včas podstrčit dodatečný rámeček se zásobami. Obecně je ale žádoucí rušit včely přes zimu co nejméně a dopřát jim klid.

Volný čas včelař využívá k opravě uschovaných nástavků a podmetů, jejich očištění či natření, také je třeba včas vyrobit dostatečnou zásobu nových rámečků s natavenými voskovými mezistěnami. Ty budou zjara potřebné, aby při rozvoji včelstev bylo čím naplnit přidané nástavky a zaměstnat včelí stavitelky, které budou mít za úkol vytvořit dostatečný prostor pro kladení matek a pro ukládání nové snůšky....ale to už předbíhám, na to je třeba si ještě pár měsíců počkat....

Tato rubrika tedy končí a pokud alespoň některé z vás zaujala a podnítila ve vás zvědavost, nebojte se mi ozvat. Rád případné zájemce na jaře vezmu k úlům a ukážu jim práci se včelkami pěkně zblízka. Nepředpokládám, že byste se hned vrhnuli na včelaření, ale věřte, že okamžiků strávených na včelnici rozhodně nebudete litovat....

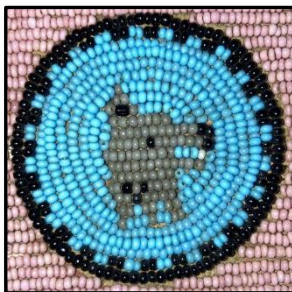

Sa. TAWASUTA

AKTUÁLNÍ STAVY KMENE

Vlci (starší):

Ga. Liška
Va. IQ
Va. Korálka
Boj. Čmelák
Boj. Morče
Boj. Oheň
Hl. Ríša

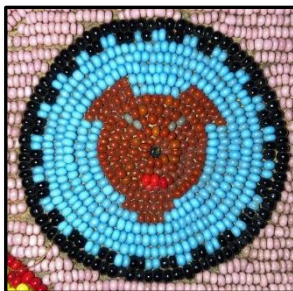

Káňata (starší):

Sg. Sedmikráska
Ga. Vrabčák
Va. Sasanka
Va. Větvička
Boj. Bety

Medvědi (mladší):

Hl. Drozdík
Hl. Kachnička
Hl. Jitřenka
Hl. Střela
Hl. Uhlík
Hl. Vanesska
Hl. Mareček

Sovy (mladší):

Boj. Mrkvička
Hl. Beruška
Hl. Beran
Hl. Delfín
Hl. Sýček
Hl. Očko

Koníci (nejmladší):

Motýlek
Nikolka
Šárka
Nikinka
Evička
Barunka
Týnka
Štěpánek
Klárka
Honzíček

Vedení a starší:

Sa. WATOKNAPA – náčelnice a šaman
Sa. TAWASUTA – degandawida a hl. šaman
Sg. Eddie – podnáčelnice a ohnivec
Dredy – podnáčelnice
Sg. Čivava
Ra. Lasička
Sa. AJAGŮ – člen klanu Modrá želva a wagamed
Va. Hobit

K dnešku má tedy kmen 43 členů, kteří uhradili kmenové poplatky. K Vlkům v polovině prosince ještě přišel Štěpán a v lednu by měly k zábřežským rodům přibýt další dvě děvčata. Blížíme se tedy k padesátce, Šavani!

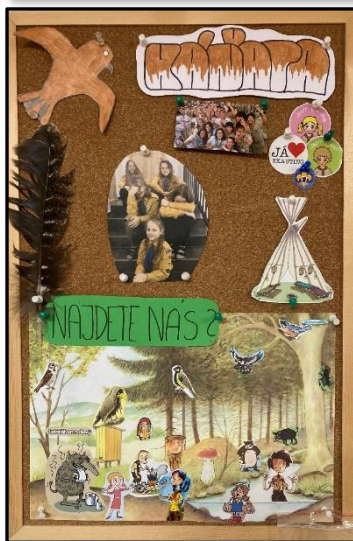
NÁSTĚNKY

Jak všichni víte, na listopad byla vyhlášena mezinárodní soutěž v kvalitě rodových nástěnek. Byl jsem demokraticky zvolen jako jednočlenná hodnotící komise, která nemá užší rádčovské vazby na žádnou z družin. Začátkem prosince jsem tedy vyrazil na hodnotící okružní jízdu po našich klubovnách a aktuální podobu nástěnek fotograficky zdokumentoval, jednak abych s nimi mohl seznámit všechny čtenáře Kůry a jednak abych měl obrázky pěkně pohromadě pro zhodnocení.

Předně je třeba říct, že je určitě dobře, že svou nástěnku nenechal prázdnou žádný rod, to by byla opravdu smutná vizitka. Náhodný návštěvník klubovny tak na první pohled vidí, komu klubovna slouží a kdo ji navštěvuje, na většině nástěnek dokonce doslova, zkrátka na nich nechybí fotky členů.

Přistoupíme-li k hodnocení, je spravedlivé rozdělit je do kategorie starších a mladších družin. Maximální počet bodů, které mohl rod získat, byl 50. Je vidět, že starší se při tvorbě vyřádili. Pitvořící se Vlci ukázali opravdu širokou výrazovou škálu a musím říct, že jsem si až u nástěnky uvědomil Čmelákovu blízkou podobnost s Mr. Beanem 😊 Vážnějším poselstvím nástěnky je vytčená cesta k vyšším cílům a společné vyhlížení tábora v podobě týpí. Obydlí prérijních indiánů můžeme spatřit i na nástěnce zvolského rodu Káňat. Ta dále nabízí nejen „civilní“ fotku členů, ale zároveň i možnost zamyšlení a pobavení u vtipné koláže, v níž jsou

Vrabčák, Sedmikráska, Sasanka, Bety a Větvíčka schováni za „jinotajné“ obrázky.

Společné dílo dotváří silueta káněte, pero a skautská symbolika. Obě nástěnky jsou originální, jediné, co bych na nich postrádal, je nějaká ta aktuální fotografie ze společné činnosti. Kánata získávají 40 bodů, Vlci 30.

Medvědí nástěnka ukazuje zřejmě na rodovou hru, kdy jsou na medvědí siluetu postupně lepeny dílky tvořící jména členů. Nástěnka tedy žije, ale slušelo by jí více barev a nějaká ta fotka. Koníci svá jména vetkli přímo pod název svého rodu a doplnili několik fotografií. Chtělo by to ale mírnou aktualizaci, chybí pár jmen a fotky jsou staršího data. Nástěnka Sov je všehochuť - nese společné foto, lelatviku, jména členů psaná i vyobrazená, ručně vyrobené (asi sovy) pero a skautskou tematiku. Opět bych u vítal fotky ze společné činnosti. Suma sumárum: Sovy 35 b., Koníci 30 b., Medvědi 20 b.

Sa. TAWASUTA

ŠATAZPRAS VYČENICHAL....

Vrabčák na lovu OP.... S první letošní sněhovou nadílkou Vrabčák zajásal a rozhodl se pro opakovaný pokus o získání OP „Dva-krát se koupej, když leží sníh“. Srpnový pokus, při kterém zamořil okolí zvolské hasičské nádrže dvěma hektolitry čerstvě našlehaného sněhu z vaječných bílků, mu totiž nebyl kmenovou Radou orlích per uznán a ni poté, co se ji pokusil uplatit dvěma dvoukoláky čerstvých žloutkových věnečků. Jako správný bojovník se však nevzdal a směle se vrhnul do příprav na drsnou zimní variantu a intenzivní popíjení ledového čaje a

pojídání sněhových pusinek slavilo očekávaný úspěch. První prosincovou jiskřící sněhovou pokrývku za Zvolí záhy narušily stopy Vrabčákových ploutví vedoucí k Moravě a otužilec se neohroženě vrhnul do ledové vody. V ní se mu natolik zalíbilo, že dosud odmítnul vylézt a vytrvale plave po proudu na jih. Kůra se již teď těší na erudovaný článek o fauně a floře v deltě Dunaje!

Nobelova cena na obzoru? Nebývalý úspěch na poli genetiky zaznamenala družina Sov pod vedením Čivavy! Po usilovném bádání v knihách moravského zakladatele genetiky Gregora Johanna Mendela a dlouhodobé a únavné práci v terénu se na prosincové ro-
dovce mohlo konečně slavit! Titulka uznávaného časopisu New Scientist přinesla foto Sov s novým druhem Smrkus Shawansis! Jimi vyšlechtěný druh smrku plodí jablka, mrkev, melouny, ananas, hovězí žebra a vepřovou tláčenku! Gratulujeme a osazujeme les v okolí táborové kuchyně!

- ŠATAZPRAS -

S PÍSNÍ NA RTU

Hej, člověče boží (Nezmaři)

1. Hej, člověče boží, zahodil jsi boty,
jakkak bez nich půjdeš dál, touhletou dobou sněží,
nehřeje tě slunce, mám o tebe strach.

2. Hej, člověče boží, zahodil jsi kabát,
jakkak bez něj půjdeš dál pár dní před Vánoci,
nehřeje tě slunce, mám o tebe strach.

3. Hej, člověče boží, zahodils' peníze,
jakkak bez nich půjdeš dál, nekoupíš si chleba,
nedají ti najíst, mám o tebe strach.

4. Hej, člověče boží, zahodil jsi dřevo,
jakkak chceš v tý zimě spát, čas je o Vánocích,
světnici máš prázdnou, mám o tebe strach.

5. Hej, člověče boží, koho si to vedeš,
dívka zatoulaná bez halíře v kapse,
cizí dítě porodí, mám o tebe strach.

6. Hej, člověče boží, zahodil jsi boty,
jakkak bez nich půjdeš dál, touhletou dobou sněží,
nehřeje tě slunce, mám o tebe strach.

Hej, člověče boží....

HRSTKA VTIPŮ

....tentokrát vánoční....

Jde policista večerním městem a uvidí na silnici ležícího muže. „Co se vám stalo?“, zeptá se ho. „Něco mě přejelo,“ odpoví muž. „A postřehl jste poznávací značku?“ „Ne, ale ty soby bych asi poznal.“

O Vánocích spadne na hladinu rybníka kousek housky. Vidí to kapr, zarazí se a varuje ostatní: „Nikdo ani hnout, v tom bude nějaký háček...”

Pepíček píše Ježíškovi: Milý Ježíšku, slibuju, že budu celý rok... no vlastně....skoro celý rok....hmm....občas....hmmm....no dobře, tak já teda půjdu v létě na brigádu a koupím si to všechno raději sám!

„Jsem na sebe opravdu hrdý, měsíční práci jsem zvládnul během jediného dne!“, říká Pepíček sestře. Ta se ho zeptá: „Jo? A jakou?“ „Vyjedl jsem ti najednou celý adventní kalendář!“

Pepíček přijde za maminkou a říká jí: „Maminko, napsal jsem Ježíškovi, aby ti přinesl nějakou pěknou konvici na čaj.“ Maminka se na něj usměje a povídá: „Ale vždyť já už jednu mám, Pepíčku.“ Pepa jen pokrčí rameny a prohlásí: „No, právě že už nemáš....“

Příbalový leták k umělému vánočnímu stromě z IKEA:

Tyčka – 1 ks

Větve – 46 ks

Jehličí – 13.544 ks

Montážní lepidlo – 3 litry

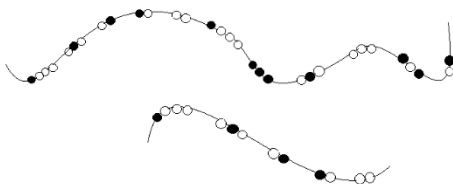
„Pane šéf, můžete mi dát zítra volno?“ ptá se v práci pan Urbánek. „Manželka chce, abych jí pomohl s vánočním úklidem.“ „Z takového důvodu vám přece nebudu dávat volno!“ rezolutně to odmítne ředitel. „Díky, šéfe,“ oddechne si zaměstnanec. „Věděl jsem, že je na vás spolehnutí.“

ŠIFROVÁNÍ O BODY

V dnešních šifrách máte za úkol opět zjistit název státu. V řešení šifer vám vyjde několik věcí / památek / měst / ..., které odkazují na tuto zemi. Pošlete mi odpovědi všech šifer a název země, co vyluštíte, na můj e-mail Ludmila.krnavkova@seznam.cz do **25. ledna 2022**.

1. GSBOGVSLU OBE NPChBOFN

2.

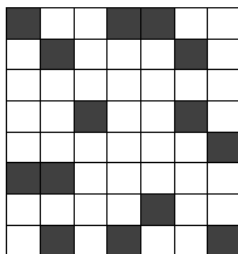

3. bhfbbgbucsgRvxwelaoÝbqxaixaaiiurnmNishdci

4. JMNXHXAU EIKXMGXBJXUREQPXROLLSDXKZF

5.

B	J	J	O	D	C	Z
Y	A	K	X	S	M	P
Z	T	F	E	T	E	W
P	G	S	A	F	K	T
J	J	L	H	I	Z	E
J	E	I	D	A	M	F
P	L	W	A	Z	D	B
B	E	A	R	A	V	O

JAVOROVÁ NAŽKA ZÁŘÍ-PROSINEC 2021

Bodování starších

1. místo	Ga. Liška	897 bodů	Vlci	100% docházka
2. místo	boj. Morče	836 bodů	Vlci	100% docházka
3. místo	Sg. Sedmikráska	808 bodů	Káňata	100% docházka
4. místo	boj. Bety	803 bodů	Káňata	
5. místo	Ga. Vrabčák	777 bodů	Káňata	
6. místo	Va. Větvička	764 bodů	Káňata	100% docházka
7. místo	boj. Oheň	667 bodů	Vlci	
8. místo	hledač Padák	601 bodů	Vlci	
9. místo	Va. IQ	600 bodů	Vlci	100% docházka
10. místo	Va. Korálka	536 bodů	Vlci	
11. místo	Va. Sasanka	534 bodů	Káňata	
12. místo	hledač Říša	356 bodů	Vlci	100% docházka
13. místo	boj. Čmelák	221 bodů	Vlci	
14. místo	hledač Štěpán	50 bodů	Vlci	

Bodování mladších

1. místo	hledač Uhlík	620 bodů	Medvědi	100% docházka
2. místo	hledač Sýček	616 bodů	Sovy	
3. místo	boj. Mrkvička	521 bodů	Sovy	100% docházka
4. místo	hledač Beran	467 bodů	Sovy	100% docházka
5. místo	hledač Delfín	454 bodů	Sovy	100% docházka
6. místo	hledač Drozdík	430 bodů	Medvědi	
7. místo	hledač Kachnička	396 bodů	Medvědi	
8. místo	hledač Nikinka	360 bodů	Koníci	100% docházka
9. místo	hledač Barča	343 bodů	Koníci	100% docházka
10. místo	hledač Mareček	333 bodů	Medvědi	
11. místo	hledač Střela	324 bodů	Medvědi	
12. místo	hledač Beruška	318 bodů	Sovy	
13. místo	hledač Motýlek	317 bodů	Koníci	
14. místo	hledač Šárka	271 bodů	Koníci	
15. místo	hledač Týna	269 bodů	Koníci	
16. místo	hledač Nikolka	259 bodů	Koníci	
17. místo	hledač Jitřenka	244 bodů	Medvědi	
18. místo	hledač Vanesska	219 bodů	Medvědi	
19. místo	hledač Štěpánek	205 bodů	Koníci	
20. místo	hledač Klárka	202 bodů	Koníci	

21. místo	hledač Evička	196 bodů	Koníci	
22. místo	hledač Očko	165 bodů	Sovy	
23. místo	hledač Ondra	128 bodů	Koníci	
24. místo	hledač Honzík	121 bodů	Koníci	100% docházka

Pozn.: zatímco body se postupně sčítají za všechny měsíce od začátku školního roku, údaj o 100% docházce se týká pouze měsíce posledního (aktuálně tedy prosinec 2021).

Při pohledu na aktuální průběžné výsledky a na pořadí z minulého měsíce je jasné, že 100% docházka je jasný výtah do vyšších pater tabulky. Aby ne – účast na všech akcích znamená nejen větší přísun získaných bodů za účast, vybavení a pořadí v soutěžích, ale i prémii za stoprocentku. Nezapomínejte však, že další bodíky navíc skýtají splněná orlí pera, články do Kůry apod.

U některých členů bohužel vidíme meziměsíční přírůstky bodů minimální, někdo dokonce zůstal na stejných bodech beze změny. Tady je to asi jasné, s těmito jedinci se nejspíš loučíme. Neznamená to ale oslabení kmene, v prosinci jsme uvítali v našich řadách Štěpána, další dva nováčci jsou na obzoru....

JAVOROVÝ LIST ZÁŘÍ-PROSINEC 2021

1. místo	Káňata	662 bodů
2. místo	Vlci	590 bodů
1. místo	Sovy	469 bodů
2. místo	Medvědi	429 bodů
3. místo	Koníci	286 bodů

OBSAH 303. ČÍSLA BK

Slovo úvodem....(Sa. TAWASUTA)	str. 2
Korálkování (boj. Oheň)	str. 3
Vánoční nadílka (Sg. Čivava)	str. 4-5
Sbírka zimního ošacení a hygienických potřeb (Sa. TAWASUTA)	str. 6
Stoupání na horu (boj. Morče)	str. 7-8
Obřady a posvátnosti ohnivců Midewiwinu (Sa. TUWANAKHA)	str. 9-10
Historické okénko (Ga. Imnu)	str. 11-16
Závod o jižní pól (Sa. TAWASUTA)	str. 17-22
Kalendárium leden-červenec (Sa. TAWASUTA)	str. 23-24
Ohlédnutí za Keňou III. (Sg. Eddie)	str. 25-27
Včelařský rok (Sa. TAWASUTA)	str. 28-29
Aktuální stavy kmene (Sa. WATOKNAPA, Sa. TAWASUTA)	str. 30-31
Nástěnky (Sa. TAWASUTA)	str. 32-33
Šatazpras vyčenichal (Sa. TAWASUTA)	str. 34
S písní na rtu (Sa. TAWASUTA)	str. 35
Hrstka vtipů (Sa. TAWASUTA)	str. 36
Šifrování o body (Ra. Lasička)	str. 37
Javorová nažka / Javorový list září-prosinec 2021 (Sa. WATOKNAPA)	str. 38-39

Kontakty:

Redakce: brezova.kura@centrum.cz, tel. 601 324 499 (TAWASUTA)

Náčelník kmene: watoknapa@centrum.cz, tel. 773 299 014 (WATOKNAPA)

Web: www.shawnee.cz E-mail: shawnee@centrum.cz Fcb: [Šavani Zábřeh](#)

Náš oddíl stále přijímá nové členy, schůzky v Zábřeze probíhají každé pondělí v 16:30-18:00 (Medvědi) a pátek v 16:00-18:00 (Vlci) na klubovně - Sušilova 65, Zábřeh. Ve Zvoli se scházíme v klubovnách Komunitního centra (bývalé kino ve farní zahradě) ve čtvrtek 16:00-18:00 (Káňata) a v pátek 16:00-18:00 (Sovy) a 16:30-18:00 (Koníci). Rádi vás uvítáme v našich řadách. Přijďte mezi nás osobně v některý z uvedených časů nebo kontaktujte náčelnici (telefon a email výše)!

Toto číslo Březové kůry vyšlo dne 30.12.2021.